

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на членот 75, ставови 1 и 2 од Уставот на Република Северна Македонија, претседателот на Република Северна Македонија и претседателот на Собранието на Република Северна Македонија, издаваат

**УКАЗ ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА
ДОПОЛНИТЕЛНИОТ ПРОТОКОЛ КОН КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ДОГОВОРОТ ЗА
МЕЃУНАРОДЕН ПАТЕН ПРЕВОЗ НА СТОКИ (CMR) ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ
ТОВАРЕН ЛИСТ**

Се прогласува Законот за ратификација на Дополнителниот протокол кон Конвенцијата за Договорот за меѓународен патен превоз на стоки (CMR) за електронски товарен лист, што Собранието на Република Северна Македонија го донесе на седницата одржана на 11 февруари 2026 година.

Бр. 08-1061/1
11 февруари 2026 година
Скопје

Претседател на Република
Северна Македонија,
Гордана Сиљановска-Давкова, с.р.

Претседател на Собранието
на Република Северна
Македонија,
Африм Гаши, с.р.

**ЗАКОН ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОПОЛНИТЕЛНИОТ ПРОТОКОЛ КОН
КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ДОГОВОРОТ ЗА МЕЃУНАРОДЕН ПАТЕН ПРЕВОЗ НА
СТОКИ (CMR) ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ ТОВАРЕН ЛИСТ**

Член 1

Се ратификува Дополнителниот протокол кон Конвенцијата за Договорот за меѓународен патен превоз на стоки (CMR) за електронски товарен лист, усвоен во Женева на 20 февруари 2008 година.

Член 2

Дополнителниот протокол од членот 1 од овој закон, во оригинал на англиски и на француски јазик и во превод на македонски јазик, гласи:

**ADDITIONAL PROTOCOL TO THE CONVENTION ON
THE CONTRACT FOR THE INTERNATIONAL CARRIAGE OF
GOODS BY ROAD (CMR) CONCERNING THE ELECTRONIC
CONSIGNMENT NOTE**

The Parties to this Protocol,

Being Parties to the Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road (CMR), done at Geneva on 19 May 1956,

Desirous of supplementing the Convention in order to facilitate the optional making out of the consignment note by means of procedures used for the electronic recording and handling of data,

Have agreed as follows:

Article 1
Definitions

For the purposes of this Protocol,

"Convention" means the Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road (CMR);

"Electronic communication" means information generated, sent, received or stored by electronic, optical, digital or similar means with the result that the information communicated is accessible so as to be usable for subsequent reference;

"Electronic consignment note" means a consignment note issued by electronic communication by the carrier, the sender or any other party interested in the performance of a contract of carriage to which the Convention applies, including particulars logically associated with the electronic communication by attachments or otherwise linked to the electronic communication contemporaneously with or subsequent to its issue, so as to become part of the electronic consignment note;

"Electronic signature" means data in electronic form which are attached to or logically associated with other electronic data and which serve as a method of authentication.

Article 2

Scope and effect of the electronic consignment note

1. Subject to the provisions of this Protocol, the consignment note referred to in the Convention, as well as any demand, declaration, instruction, request, reservation or other communication relating to the performance of a contract of carriage to which the Convention applies, may be made out by electronic communication.
2. An electronic consignment note that complies with the provisions of this Protocol shall be considered to be equivalent to the consignment note referred to in the Convention and shall therefore have the same evidentiary value and produce the same effects as that consignment note.

Article 3

Authentication of the electronic consignment note

1. The electronic consignment note shall be authenticated by the parties to the contract of carriage by means of a reliable electronic signature that ensures its link with the electronic consignment note. The reliability of an electronic signature method is presumed, unless otherwise proved, if the electronic signature:
 - (a) is uniquely linked to the signatory;
 - (b) is capable of identifying the signatory;
 - (c) is created using means that the signatory can maintain under his sole control; and
 - (d) is linked to the data to which it relates in such a manner that any subsequent change of the data is detectable.
2. The electronic consignment note may also be authenticated by any other electronic authentication method permitted by the law of the country in which the electronic consignment note has been made out.
3. The particulars contained in the electronic consignment note shall be accessible to any party entitled thereto.

Article 4

Conditions for the establishment of the electronic consignment note

1. The electronic consignment note shall contain the same particulars as the consignment note referred to in the Convention.
2. The procedure used to issue the electronic consignment note shall ensure the integrity of the particulars contained therein from the time when it was first generated in its final form. There is integrity when the particulars have remained complete and unaltered, apart from any addition or change which arises in the normal course of communication, storage and display.
3. The particulars contained in the electronic consignment note may be supplemented or amended in the cases authorized by the Convention.

The procedure used for supplementing or amending the electronic consignment note shall make it possible to detect as such any supplement or amendment to the electronic consignment note and shall preserve the particulars originally contained therein.

Article 5

Implementation of the electronic consignment note

1. The parties interested in the performance of the contract of carriage shall agree on the procedures and their implementation in order to comply with the requirements of this Protocol and the Convention, in particular as regards:
 - (a) The method for the issuance and the delivery of the electronic consignment note to the entitled party;
 - (b) An assurance that the electronic consignment note retains its integrity;
 - (c) The manner in which the party entitled to the rights arising out of the electronic consignment note is able to demonstrate that entitlement;
 - (d) The way in which confirmation is given that delivery to the consignee has been effected;
 - (e) The procedures for supplementing or amending the electronic consignment note; and

- (f) The procedures for the possible replacement of the electronic consignment note by a consignment note issued by different means.
2. The procedures in paragraph 1 must be referred to in the electronic consignment note and shall be readily ascertainable.

Article 6

Documents supplementing the electronic consignment note

1. The carrier shall hand over to the sender, at the latter's request, a receipt for the goods and all information necessary for identifying the shipment and for access to the electronic consignment note to which this Protocol refers.
2. The documents referred to in Article 6, paragraph 2 (g) and Article 11 of the Convention may be furnished by the sender to the carrier in the form of an electronic communication if the documents exist in this form and if the parties have agreed to procedures enabling a link to be established between these documents and the electronic consignment note to which this Protocol refers in a manner that assures their integrity.

FINAL PROVISIONS

Article 7

Signature, ratification, accession

1. This Protocol shall be open for signature by States which are signatories to or Parties to the Convention and are either members of the Economic Commission for Europe or have been admitted to the Commission in a consultative capacity under paragraph 8 of the Commission's terms of reference.
2. This Protocol shall be open for signature at Geneva from 27 to 30 May 2008 inclusive and after this date, at United Nations Headquarters in New York until 30 June 2009 inclusive.
3. This Protocol shall be subject to ratification by signatory States and open for accession by non-signatory States, referred to in paragraph 1 of this article, which are Parties to the Convention.
4. Such States as may participate in certain activities of the Economic Commission for Europe in accordance with paragraph 11 of the Commission's

terms of reference and which have acceded to the Convention may become Parties to this Protocol by acceding thereto after its entry into force.

5. Ratification or accession shall be effected by the deposit of an instrument with the Secretary-General of the United Nations.

6. Any instrument of ratification or accession, deposited after the entry into force of an amendment to this Protocol adopted in accordance with the provisions of Article 13 hereafter, shall be deemed to apply to the Protocol as modified by the amendment.

Article 8 Entry into force

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after five of the States referred to in article 7, paragraph 3, of this Protocol, have deposited their instruments of ratification or accession.

2. For any State ratifying or acceding to it after five States have deposited their instruments of ratification or accession, this Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the said State has deposited its instrument of ratification or accession.

Article 9 Denunciation

1. Any Party may denounce this Protocol by so notifying the Secretary-General of the United Nations.

2. Denunciation shall take effect 12 months after the date of receipt by the Secretary-General of the notification of denunciation.

3. Any State which ceases to be Party to the Convention shall on the same date cease to be Party to this Protocol.

Article 10 Termination

If, after the entry into force of this Protocol, the number of Parties is reduced, as a result of denunciations, to less than five, this Protocol shall cease to be in force from the date on which the last of such denunciations takes

effect. It shall also cease to be in force from the date on which the Convention ceases to be in force.

Article 11 Dispute

Any dispute between two or more Parties relating to the interpretation or application of this Protocol which the Parties are unable to settle by negotiation or other means may, at the request of any one of the Parties concerned, be referred for settlement to the International Court of Justice.

Article 12 Reservations

1. Any State may, at the time of signing, ratifying, or acceding to this Protocol, declare by a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations that it does not consider itself bound by article 11 of this Protocol. Other Parties shall not be bound by article 11 of this Protocol in respect of any Party which has entered such a reservation.
2. The declaration referred to in paragraph 1 of this article may be withdrawn at any time by a notification addressed to the Secretary-General of the United Nations.
3. No other reservation to this Protocol shall be permitted.

Article 13 Amendments

1. Once this Protocol is in force, it may be amended according to the procedure defined in this article.
2. Any proposed amendment to this Protocol presented by a Party to this Protocol shall be submitted to the Working Party on Road Transport of the United Nations Economic Commission for Europe (UNECE) for consideration and decision.
3. The Parties to this Protocol shall make all possible efforts to achieve consensus. If, despite these efforts, consensus is not reached on the proposed amendment, it shall require, as a last resort, for adoption a two-thirds majority of Parties present and voting. A proposed amendment adopted either by

consensus or by a two-thirds majority of Parties shall be submitted by the secretariat of the United Nations Economic Commission for Europe to the Secretary-General to be circulated for acceptance to all Parties to this Protocol, as well as to signatory States.

4. Within a period of nine months from the date on which the proposed amendment is communicated by the Secretary-General, any Party may inform the Secretary-General that it has an objection to the amendment proposed.

5. The proposed amendment shall be deemed to have been accepted if, by the end of the period of nine months foreseen in the preceding paragraph, no objection has been notified by a Party to this Protocol. If an objection is stated, the proposed amendment shall be of no effect.

6. In the case of a country which becomes a Contracting Party to this Protocol between the moment of notification of a proposal for amendment and the end of the nine-month period foreseen in paragraph 4 of this article, the secretariat of the Working Party on Road Transport of the Economic Commission for Europe shall notify the new State Party about the proposed amendment as soon as possible. The latter may inform the Secretary-General before the end of this period of nine months that it has an objection to the proposed amendment.

7. The Secretary-General shall notify, as soon as possible, all the Parties of objections raised in accordance with paragraphs 4 and 6 of this Article as well as of any amendment accepted according to paragraph 5 above.

8. Any amendment deemed to have been accepted shall enter into force six months after the date of notification of such acceptance by the Secretary-General to Parties.

Article 14 Convening of a diplomatic conference

1. Once this Protocol is in force, any Party may, by notification to the Secretary-General of the United Nations, request that a conference be convened for the purpose of reviewing this Protocol. The Secretary-General shall notify all Parties of the request and a review conference shall be convened by the Secretary-General if, within a period of four months following the date of notification by the Secretary-General, not less than one fourth of the Parties to this Protocol notify him of their concurrence with the request.

2. If a conference is convened in accordance with the preceding paragraph, the Secretary-General shall notify all the Parties and invite them to submit within a period of three months such proposals as they may wish the Conference to consider. The Secretary-General shall circulate to all Parties the provisional agenda for the Conference together with the texts of such proposals at least three months before the date on which the Conference is to meet.

3. The Secretary-General shall invite to any conference convened in accordance with this article all States referred to in Article 7, paragraphs 1, 3 and 4, of this Protocol.

Article 15 **Notifications to States**

In addition to the notifications provided for in Articles 13 and 14, the Secretary-General of the United Nations shall notify the States referred to in Article 7, paragraph 1, above, and the States which have become Parties to this Protocol in accordance with paragraphs 3 and 4 of Article 7, of:

- (a) Ratifications and accessions under Article 7;
- (b) The dates of entry into force of this Protocol in accordance with Article 8;
- (c) Denunciations under Article 9;
- (d) The termination of this Protocol in accordance with Article 10;
- (e) Declarations and notifications received in accordance with Article 12, paragraphs 1 and 2.

Article 16 **Depositary**

The original of this Protocol shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations, who shall send certified true copies thereof to all the States referred to in Article 7, paragraphs 1, 3 and 4, of this Protocol.

DONE at Geneva, this twentieth day of February two thousand and eight, in a single copy in the English and French languages, each text being equally authentic.

**PROTOCOLE ADDITIONNEL À LA CONVENTION
RELATIVE AU CONTRAT DE TRANSPORT
INTERNATIONAL DE MARCHANDISES
PAR ROUTE (CMR) CONCERNANT LA LETTRE
DE VOITURE ÉLECTRONIQUE**

Les Parties au présent protocole,

Étant Parties à la Convention relative au contrat de transport international de marchandises par route (CMR), faite à Genève, en date du 19 mai 1956,

Désireuses de compléter ladite Convention afin de faciliter l'établissement optionnel de la lettre de voiture par les procédés employés pour l'enregistrement et le traitement électroniques des données,

Sont convenues de ce qui suit :

Article premier
Définitions

Aux fins du présent Protocole,

« *Convention* » signifie la Convention relative au contrat de transport international de marchandises par route (CMR);

« *Communication électronique* » signifie l'information enregistrée, envoyée, reçue ou conservée par des moyens électroniques, optiques, numériques ou des moyens équivalents faisant que l'information communiquée soit accessible pour être consultée ultérieurement;

« *Lettre de voiture électronique* » signifie une lettre de voiture émise au moyen d'une communication électronique par le transporteur, l'expéditeur ou toute autre partie intéressée à l'exécution d'un contrat de transport auquel la Convention s'applique, y compris les indications logiquement associées à la communication électronique sous forme de données jointes ou autrement liées à cette communication électronique au moment de son établissement ou ultérieurement de manière à en faire partie intégrante;

« *Signature électronique* » signifie des données sous forme électronique qui sont jointes ou liées logiquement à d'autres données électroniques et qui servent de méthode d'authentification.

Article 2
Champ d'application et portée de la lettre de voiture électronique

1. Sous réserve des dispositions du présent Protocole, la lettre de voiture visée à la Convention, ainsi que toute demande, déclaration, instruction, ordre, réserve ou autre communication concernant l'exécution d'un contrat de transport auquel la Convention s'applique, peuvent être établies par communication électronique.
2. Une lettre de voiture conforme au présent Protocole sera considérée comme équivalente à la lettre de voiture visée à la Convention et, de ce fait, aura la même force probante et produira les mêmes effets que cette dernière.

Article 3
Authentification de la lettre de voiture électronique

1. La lettre de voiture électronique est authentifiée par les parties au contrat de transport moyennant une signature électronique fiable garantissant son lien avec la lettre de voiture électronique. La fiabilité du procédé de signature électronique est présumée, jusqu'à preuve contraire, lorsque la signature électronique :
 - a) Est liée uniquement au signataire;
 - b) Permet d'identifier le signataire;
 - c) A été créée par des moyens que le signataire puisse garder sous son contrôle exclusif; et
 - d) Est liée aux données auxquelles elle se rapporte de telle sorte que toute modification ultérieure des données soit détectable.
2. La lettre de voiture électronique peut aussi être authentifiée par tout autre procédé d'authentification électronique permis par la législation du pays où la lettre de voiture électronique a été établie.
3. Les indications qui y sont inscrites doivent être accessibles à toute personne habilitée à cet effet.

Article 4
Conditions d'établissement de la lettre de voiture électronique

1. La lettre de voiture électronique contient les mêmes indications que la lettre de voiture visée à la Convention.

2. Le procédé employé pour l'établissement de la lettre de voiture électronique doit garantir l'intégrité des indications qu'elle contient à compter du moment où elle a été établie pour la première fois sous sa forme définitive. Il y a intégrité des indications lorsque celles-ci sont restées complètes et n'ont pas été altérées, exception faite de tout ajout et de toute modification intervenant dans le cours normal de la communication, de la conservation et de l'exposition.

3. Les indications contenues dans la lettre de voiture électronique peuvent être complétées ou modifiées dans les cas admis par la Convention.

La procédure employée pour compléter ou modifier la lettre de voiture électronique doit permettre la détection en tant que telle de tout complément ou toute modification et assurer la préservation des indications originales de la lettre de voiture électronique.

Article 5

Mise en œuvre de la lettre de voiture électronique

1. Les parties intéressées à l'exécution du contrat de transport conviennent des procédures et de leur mise en œuvre pour se conformer aux dispositions du présent Protocole et de la Convention, notamment en ce qui concerne :

a) La méthode pour établir et remettre la lettre de voiture électronique à la partie habilitée;

b) L'assurance que la lettre de voiture électronique conservera son intégrité;

c) La façon dont le titulaire des droits découlant de la lettre de voiture électronique peut démontrer qu'il en est le titulaire;

d) La façon dont il est donné confirmation que la livraison au destinataire a eu lieu;

e) Les procédures permettant de compléter ou de modifier la lettre de voiture électronique; et

f) Les procédures de remplacement éventuel de la lettre de voiture électronique par une lettre de voiture établie par d'autres moyens.

2. Les procédures énoncées au paragraphe 1 doivent être mentionnées dans la lettre de voiture électronique et être aisément vérifiables.

Article 6
Documents complétant la lettre de voiture électronique

1. Le transporteur remet à l'expéditeur, à la demande de ce dernier, un récépissé des marchandises et toute indication nécessaire pour l'identification de l'envoi et l'accès à lettre de voiture électronique visée par le présent Protocole.
2. Les documents visés à l'article 6, paragraphe 2, lettre g, et à l'article 11 de la Convention peuvent être fournis par l'expéditeur au transporteur sous forme de communication électronique si ces documents existent sous cette forme et si les parties ont convenu des procédures permettant d'établir un lien entre ces documents et la lettre de voiture électronique visée par le présent Protocole dans des conditions de nature à en garantir l'intégrité.

DISPOSITIONS FINALES

Article 7
Signature, ratification, adhésion

1. Le présent Protocole sera ouvert à la signature des États qui sont signataires de la Convention ou y sont Parties et qui sont soit membres de la Commission économique pour l'Europe, soit admis à cette Commission à titre consultatif conformément au paragraphe 8 du mandat de cette Commission.
2. Le présent Protocole sera ouvert à la signature à Genève du 27 au 30 mai 2008 inclus et, après cette date, au siège des Nations Unies à New York jusqu'au 30 juin 2009 inclus.
3. Le présent Protocole sera sujet à ratification par les États signataires et ouvert à l'adhésion des États non signataires, visés au paragraphe 1 du présent article, qui sont Parties à la Convention.
4. Les États susceptibles de participer à certains travaux de la Commission économique pour l'Europe en application du paragraphe 11 du mandat de cette Commission et qui ont adhéré à la Convention peuvent devenir Parties au présent Protocole en y adhérant après son entrée en vigueur.
5. La ratification ou l'adhésion sera effectuée par le dépôt d'un instrument auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.
6. Tout instrument de ratification ou d'adhésion, déposé après l'entrée en vigueur d'un amendement au présent Protocole adopté conformément aux dispositions de l'article 13 ci-après, est réputé s'appliquer au Protocole tel que modifié par l'amendement.

Article 8
Entrée en vigueur

1. Le présent Protocole entrera en vigueur le quatre-vingt-dixième jour après que cinq des États mentionnés au paragraphe 3 de l'article 7 du présent Protocole auront déposé leur instrument de ratification ou d'adhésion.
2. Pour chaque État qui le ratifiera ou y adhérera après que cinq États auront déposé leur instrument de ratification ou d'adhésion, le présent Protocole entrera en vigueur le quatre-vingt-dixième jour qui suivra le dépôt de l'instrument de ratification ou d'adhésion dudit État.

Article 9
Dénonciation

1. Toute Partie pourra dénoncer le présent Protocole par notification adressée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.
2. La dénonciation prendra effet 12 mois après la date à laquelle le Secrétaire général en aura reçu notification.
3. Tout État qui cessera d'être Partie à la Convention cessera à la même date d'être Partie au présent Protocole.

Article 10
Abrogation

Si, après l'entrée en vigueur du présent Protocole, le nombre de Parties se trouve, par suite de dénonciations, ramené à moins de cinq, le présent Protocole cessera d'être en vigueur à partir de la date à laquelle la dernière de ces dénonciations prendra effet. Il cessera également d'être en vigueur à partir de la date à laquelle la Convention elle-même cessera d'être en vigueur.

Article 11
Différend

Tout différend entre deux ou plusieurs Parties touchant l'interprétation ou l'application du présent Protocole que les Parties n'auraient pu régler par voie de négociations ou par un autre mode de règlement pourra être porté, à la requête d'une quelconque des Parties intéressées, devant la Cour internationale de Justice, pour être tranché par elle.

Article 12

Réserves

1. Tout État pourra, au moment où il signera ou ratifiera le présent Protocole ou y adhérera, déclarer, par une notification adressée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies, qu'il ne se considère pas lié par l'article 11 du présent Protocole. Les autres Parties ne seront pas liées par l'article 11 du présent Protocole envers toute Partie qui aura formulé une telle réserve.
2. La déclaration visée au paragraphe 1 du présent article pourra être retirée à tout moment par une notification adressée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies.
3. Aucune autre réserve au présent Protocole ne sera admise.

Article 13

Amendements

1. Une fois qu'il sera entré en vigueur, le présent Protocole pourra être amendé suivant la procédure définie au présent article.
2. Toute proposition d'amendement au présent Protocole présentée par une Partie à ce Protocole sera soumise au Groupe de travail des transports routiers de la Commission économique pour l'Europe des Nations Unies (CEE-ONU) aux fins d'examen et de décision.
3. Les Parties au présent Protocole feront tous les efforts possibles pour parvenir à un consensus. Si, malgré ces efforts, aucun consensus n'est obtenu sur l'amendement proposé, ce dernier nécessitera, en dernier ressort, pour son adoption, une majorité des deux tiers des Parties, présentes et votantes. La proposition d'amendement adoptée soit par consensus soit par la majorité des deux tiers des Parties sera soumise par le secrétariat de la Commission économique pour l'Europe des Nations Unies au Secrétaire général qui la communiquera pour acceptation à toutes les Parties au présent Protocole, ainsi qu'aux États signataires.
4. Dans un délai de neuf mois à compter de la date de la communication par le Secrétaire général de la proposition d'amendement, toute Partie pourra faire connaître au Secrétaire général qu'elle a une objection à l'amendement proposé.
5. L'amendement proposé sera réputé accepté si, à l'expiration du délai de neuf mois prévu au paragraphe précédent, aucune objection n'a été notifiée par une Partie à ce Protocole. Si une objection est formulée, l'amendement proposé restera sans effet.

6. Au cas où un pays serait devenu Partie contractante à ce Protocole entre le moment de la notification d'une proposition d'amendement et l'expiration du délai de neuf mois visé au paragraphe 4 du présent article, le secrétariat du Groupe de travail des transports routiers de la Commission économique pour l'Europe notifiera le plus tôt possible l'amendement proposé au nouvel État Partie. Ce dernier pourra, avant l'expiration de ce délai de neuf mois, faire connaître au Secrétaire général qu'il a une objection à l'amendement proposé.

7. Le Secrétaire général notifiera le plus tôt possible, à toutes les Parties au présent Protocole, les objections formulées en application des paragraphes 4 et 6 du présent article ainsi que tout amendement accepté conformément au paragraphe 5 ci-dessus.

8. Tout amendement réputé accepté entrera en vigueur six mois après la date de sa notification par le Secrétaire général aux Parties.

Article 14

Convocation d'une conférence diplomatique.

1. Une fois que le présent Protocole sera entré en vigueur, toute Partie pourra, par notification adressée au Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies, demander la convocation d'une conférence à l'effet de réviser le présent Protocole. Le Secrétaire général notifiera cette demande à toutes les Parties et convoquera une conférence de révision si, dans un délai de 4 mois à dater de la notification adressée par lui, un quart au moins des Parties au présent Protocole lui signifient leur assentiment à cette demande.

2. Si une conférence est convoquée conformément au paragraphe précédent, le Secrétaire général en avisera toutes les Parties et les invitera à présenter, dans un délai de trois mois, les propositions qu'elles souhaiteraient voir examiner par la Conférence. Le Secrétaire général communiquera à toutes les Parties l'ordre du jour provisoire de la Conférence, ainsi que le texte de ces propositions, trois mois au moins avant la date d'ouverture de la Conférence.

3. Le Secrétaire général invitera à toute conférence convoquée conformément au présent article tous les États visés aux paragraphes 1, 3 et 4 de l'article 7 du présent Protocole.

Article 15
Notifications aux états

Outre les notifications prévues aux articles 13 et 14, le Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies notifiera aux États visés au paragraphe 1 de l'article 7 ci-dessus, ainsi qu'aux États devenus Parties au présent Protocole en application des paragraphes 3 et 4 de l'article 7 :

- a) Les ratifications et adhésions en vertu de l'article 7;
- b) Les dates auxquelles le présent Protocole entrera en vigueur conformément à l'article 8;
- c) Les dénonciations en vertu de l'article 9;
- d) L'abrogation du présent Protocole conformément à l'article 10;
- e) Les déclarations et notifications reçues conformément aux paragraphes 1 et 2 de l'article 12.

Article 16
Dépositaire

L'original du présent Protocole sera déposé auprès du Secrétaire général de l'Organisation des Nations Unies, qui en transmettra des copies certifiées conformes à tous les États visés aux paragraphes 1, 3 et 4 de l'article 7 du présent Protocole.

FAIT à Genève, le vingt février deux mille huit, en un seul exemplaire, en langues anglaise et française, les deux textes faisant également foi.

**ДОПОЛНИТЕЛЕН ПРОТОКОЛ КОН КОНВЕНЦИЈАТА ЗА
ДОГОВОРОТ ЗА МЕЃУНАРОДЕН ПАТЕН ПРЕВОЗ НА СТОКИ (CMR) ЗА
ЕЛЕКТРОНСКИ ТОВАРЕН ЛИСТ**

**ADDITIONAL PROTOCOL TO THE CONVENTION ON
THE CONTRACT FOR THE INTERNATIONAL
CARRIAGE OF GOODS BY ROAD (CMR) CONCERNING
THE ELECTRONIC CONSIGNMENT NOTE**

**PROTOCOLE ADDITIONNEL À LA CONVENTION
RELATIVE AU CONTRAT DE TRANSPORT
INTERNATIONAL DE MARCHANDISES PAR
ROUTE (CMR) CONCERNANT LA LETTRE DE
VOITURE ÉLECTRONIQUE**

ДОПОЛНИТЕЛЕН ПРОТОКОЛ КОН КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ДОГОВОРОТ ЗА МЕЃУНАРОДЕН ПАТЕН ПРЕВОЗ НА СТОКИ (CMR) ЗА ЕЛЕКТРОНСКИ ТОВАРЕН ЛИСТ

Страните на овој протокол,

Како Страни на Конвенцијата за договорот за меѓународен патен превоз на стоки (CMR), составена во Женева на 19 мај 1956 година,

Со желба за дополнување на Конвенцијата заради олеснување на можноста за издавање на товарен лист преку постапки што се користат при електронско евидентирање и ракување со податоци,

се договорија како што следува:

Член 1

Дефиниции

За целите на овој протокол,

„Конвенција“ е Конвенцијата за договорот за меѓународен патен превоз на стоки (CMR);

„електронска комуникација“ се информации генерирани, испратени, примени или складирани со електронски, оптички, дигитални или слични средства, со што пренесените информации се достапни за да можат да се користат за последователно упатување;

„електронски товарен лист“ е товарен лист издаден преку електронска комуникација од страна на превозникот, испраќачот или која било друга страна заинтересирана за извршување на договор за превоз на кој се применува Конвенцијата, вклучувајќи ги и податоците логички поврзани со електронската комуникација преку прилози или на друг начин поврзани со електронската комуникација, истовремено со или по неговото издавање, така што станува дел од електронскиот товарен лист;

„електронски потпис“ се податоци во електронска форма кои се приложени или логично поврзани со други електронски податоци и кои исто така служат како метод за автентикација.

Член 2

Опсег и ефект на електронскиот товарен лист

1. Согласно одредбите од овој протокол, товарниот лист наведен во Конвенцијата, како и секој налог, декларација, упатство, барање, резерва или друга комуникација поврзана со извршувањето на договор за превоз на кој се применува

Конвенцијата, може да се издадат во електронска форма.

2. Електронски товарен лист што е во согласност со одредбите од овој протокол се смета за еквивалентен на товарниот лист наведен во Конвенцијата и затоа има иста доказна вредност и ги постигнува истите ефекти како и тој товарен лист.

Член 3

Автентикација на електронскиот товарен лист

1. Автентикацијата на електронскиот товарен лист се потврдува од Страните на договорот за превоз преку сигурен електронски потпис што ја осигурува неговата поврзаност со електронскиот товарен лист. Се претпоставува веродостојноста на методот на електронски потпис, сè додека не се докаже спротивното, ако електронскиот потпис:

- (а) е поврзан единствено со потписникот;
- (б) овозможува идентификација на потписникот;
- (в) изработен е на начин што му овозможува на потписникот да го користи единствено под своја контрола; и
- (г) е поврзан со податоците на кои се однесува на таков начин што секоја последователна промена на тие податоци може да се открие.

2. Автентикацијата на електронскиот товарен лист може да се потврди и со кој било друг метод за електронска автентикација дозволен со правото на земјата во која е издаден електронскиот товарен лист.

3. Податоците содржани во електронскиот товарен лист се достапни за сите страни кои имаат соодветно право.

Член 4

Услови за воспоставување електронски товарен лист

1. Електронскиот товарен лист ги содржи истите податоци како и товарниот лист наведен во Конвенцијата.

2. Постапката што се користи за издавање на електронскиот товарен лист го осигурува интегритетот на податоците содржани во истиот од моментот на неговото првично издавање до неговата конечна форма. Постои интегритет кога податоците останале целосни и непроменети, освен за какви било дополнувања или промени што произлегуваат од нормалниот тек на комуникација, складирање и прикажување.

3. Податоците содржани во електронскиот товарен лист може да бидат

дополнети или изменети во случаите дозволени со Конвенцијата.

Постапката што се користи за дополнување или изменување на електронскиот товарен лист овозможува откривање на секое дополнување или измена на електронскиот товарен лист, како и зачувување на изворните податоци содржани во него.

Член 5

Примена на електронскиот товарен лист

1. Заинтересираните страни за извршување на договорот за превоз се согласуваат за постапките и нивното спроведување со цел да се исполнат барањата на овој протокол и на Конвенцијата, особено во однос на:

- (а) методот за издавање и испорака на електронскиот товарен лист до овластената страна;
- (б) гаранција дека електронскиот товарен лист го задржува својот интегритет;
- (в) начинот на кој имателот на правата што произлегуваат од електронскиот товарен лист може да го докаже тоа право;
- (г) начинот на потврдување на извршената испорака до примачот;
- (д) постапките за дополнување или изменување на електронскиот товарен лист; и
- (ф) постапките за можна замена на електронскиот товарен лист со товарен лист издаден на други начини.

2. Постапките од став 1 мора да бидат наведени во електронскиот товарен лист и треба да бидат лесно проверливи.

Член 6

Дополнителни документи кон електронскиот товарен лист

1. Превозникот му предава на испраќачот, на негово барање, потврда за стоките и сите информации потребни за идентификација на пратката и за пристап до електронскиот товарен лист на кој се однесува овој протокол.

2. Документите наведени во член 6, став 2 (е) и член 11 од Конвенцијата може да бидат доставени од испраќачот до превозникот во форма на електронска комуникација доколку документите постојат во таква форма и доколку Страните постигнале согласност за постапките што овозможуваат воспоставување врска помеѓу овие документи и електронскиот товарен лист на кој се однесува овој

протокол, на начин што го осигурува нивниот интегритет.

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 7

Потпишување, ратификација, пристапување

1. Овој протокол е отворен за потпишување од страна на државите потписнички или Страни на Конвенцијата и кои се или членки на Економската комисија за Европа или се примени во Комисијата со советодавен статус според став 8 од одредбите за надлежноста на Комисијата.
2. Овој протокол е отворен за потпишување во Женева од 27 до и заклучно со 30 мај 2008 година, а по овој датум, во седиштето на Обединетите нации во Њујорк до и заклучно со 30 јуни 2009 година.
3. Овој протокол подлежи на ратификација од страна на државите потписнички и е отворен за пристапување од страна на државите кои не се потписнички, наведени во став 1 на овој член, а кои се Страни на Конвенцијата.
4. Државите кои може да учествуваат во одредени активности на Економската комисија за Европа во согласност со став 11 од одредбите за надлежноста на Комисијата и кои пристапиле кон Конвенцијата, може да станат Страни на овој протокол со пристапување кон истиот по неговото влегување во сила.
5. Ратификацијата или пристапувањето се извршува со депонирање на инструмент пред Генералниот секретар на Обединетите нации.
6. Секој инструмент за ратификација или пристапување, депониран по влегувањето во сила на која било измена на овој протокол донесена во согласност со одредбите од член 13 во понатамошниот текст, се смета дека се однесува на Протоколот со направената измена.

Член 8

Влегување во сила

1. Овој протокол влегува во сила на деведесеттиот ден откако пет од државите наведени во член 7, став 3 на овој протокол ги депонираат своите инструменти за ратификација или пристапување.
2. За секоја држава што го ратификува или пристапува кон истиот откако пет држави ќе ги депонираат своите инструменти за ратификација или пристапување, овој протокол влегува во сила на деведесеттиот ден откако наведената држава ќе го депонира својот инструмент за ратификација или пристапување.

Член 9

Откажување

1. Секоја Страна може да се откаже од овој протокол со писмено известување упатено до Генералниот секретар на Обединетите нации.
2. Откажувањето влегува во сила 12 месеци по датумот на приемот на известувањето за откажување од страна на Генералниот секретар.
3. Секоја држава која престанува да биде Страна на Конвенцијата, на истиот датум престанува да биде Страна на овој протокол.

Член 10

Прекинување

Доколку, по влегувањето во сила на овој протокол, бројот на Страните се намали на помалку од пет поради откажувања, овој протокол престанува да важи од датумот на влегување во сила на последното од таквите откажувања. Исто така, престанува да важи од датумот на кој престанува да важи Конвенцијата.

Член 11

Спор

Секој спор помеѓу две или повеќе страни во врска со толкувањето или примената на овој протокол, кој страните не успеваат да го решат преку преговори или на друг начин, може, на барање на која било од засегнатите страни, да биде упатен за решавање пред Меѓународниот суд на правдата.

Член 12

Резерви

1. Секоја држава може, во моментот на потпишување, ратификација или пристапување кон овој протокол, да изјави со известување упатено до Генералниот секретар на Обединетите нации дека не се смета за обврзана со член 11 од овој протокол. Другите Страни не се обврзани со став 11 на овој протокол во однос на секоја Страна која направила таква резерва.
2. Декларацијата наведена во став 1 на овој член може да се повлече во секое време со известување упатено до Генералниот секретар на Обединетите нации.
3. Според овој протокол не е дозволена никаква друга резерва.

Член 13

Измени

1. По неговото влегување во сила, овој протокол може да се измени во согласност со постапката дефинирана во овој член.
2. Секоја предложена измена на овој протокол поднесена од Страна на овој протокол се доставува на разгледување и одлучување до Работната група за патен транспорт на Економската комисија на Обединетите нации за Европа (УНЕЦЕ).
3. Страните на овој протокол вложуваат максимални напори за постигнување консензус. Доколку, и покрај овие напори, не се постигне консензус за предложената измена, како последно средство за нејзино донесување потребно е двотретинско мнозинство од присутните страни кои гласале. Предложената измена донесена со консензус или со двотретинско мнозинство од Страните се доставува од секретаријатот на Економската комисија на Обединетите нации за Европа до Генералниот секретар за одобрување до сите Страни на овој протокол, како и до државите потписнички.
4. Во рок од девет месеци од датумот на доставување на предложената измена од страна на Генералниот секретар, секоја Страна може да го извести Генералниот секретар за каков било приговор на предложената измена.
5. Предложената измена се смета за прифатена ако, до крајот на деветмесечниот период предвиден во претходниот став, не е поднесен никаков приговор од некоја од Страните на овој протокол. Доколку се поднесе приговор, предложената измена не влегува во сила.
6. Во случај на земја која станува договорна страна на овој протокол во периодот помеѓу моментот на известување за предлог за измена и крајот на деветмесечниот период предвиден во став 4 на овој член, секретаријатот на Работната група за патен транспорт на Економската комисија за Европа ја известува новата држава Страна за предложената измена што е можно поскоро. Последната може да го извести Генералниот секретар дека пред крајот на овој деветмесечен период има приговор на предложената измена.
7. Генералниот секретар ги известува, што е можно поскоро, сите Страни за приговорите поднесени во согласност со ставовите 4 и 6 на овој член, како и за секоја измена прифатена во согласност со став 5 погоре.
8. Секоја измена што се смета за прифатена влегува во сила шест месеци по датумот на известување за таквото прифаќање од страна на Генералниот секретар до Страните.

Член 14

Свикување на дипломатска конференција

1. По влегување во сила на овој протокол, секоја Страна може, со известување до Генералниот секретар на Обединетите нации, да побара свикување на конференција за целите на ревизија на овој протокол. Генералниот секретар ги

известува сите Страни за барањето и свикнува конференција за ревизија ако, во рок од четири месеци од датумот на известувањето од страна на Генералниот секретар, најмалку една четвртина од Страните на овој протокол го известат за нивната согласност со барањето.

2. Доколку се свика конференција во согласност со претходниот став, Генералниот секретар ги известува сите Страни и во рок од три месеци ги поканува да поднесат предлози што би сакале да се разгледаат на Конференцијата. Генералниот секретар им го доставува на сите Страни прелиминарниот дневен ред за Конференцијата, заедно со текстовите на таквите предлози, најмалку три месеци пред датумот на кој треба да се одржи Конференцијата.

3. Генералниот секретар ги поканува сите држави наведени во член 7, ставови 1, 3 и 4 на овој протокол на секоја конференција свикана во согласност со овој член.

Член 15

Известувања до државите

Покрај известувањата предвидени во членовите 13 и 14, Генералниот секретар на Обединетите нации ги известува државите наведени во член 7, став 1, погоре, како и државите кои станале Страни на овој протокол во согласност со ставовите 3 и 4 на член 7, за:

- (а) ратификации и пристапувања според член 7;
- (б) датумите на влегување во сила на овој протокол во согласност со член 8;
- (в) откажувања според член 9;
- (г) прекинување на важноста на овој протокол во согласност со член 10;
- (д) декларации и известувања примени во согласност со член 12, ставови 1 и 2.

Член 16

Депозитар

Оригиналот на овој протокол се депонира кај Генералниот секретар на Обединетите нации, кој испраќа заверени копии од истиот до сите држави наведени во член 7, ставови 1, 3 и 4 на овој протокол.

СОСТАВЕН во Женева, на дваесетти февруари, две илјади и осмата година, во еден единствен примерок на англиски и француски јазик, при што секој текст е подеднакво автентичен.

Член 3

Министерството за транспорт се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на Дополнителниот протокол од членот 1 од овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.